

Katastrofa ella møguleiki?

STRUKTURBROYTINGAR- **NAR** í vinnulívinum halda fram, fleiri bygðavirki eru farin á heysin. Nøkur eru endurreist á einum sunnari grundarlagi. Nú fór so ein av teimum stóru fyrirkunum í landinum, ja mest at kalla ein koncern, á húsagang.

TAÐ HEVUR í langa tíð verið greitt, at henda fyrirtøka ikki hevur havt tað heilt gott figgarliga, so fyrir tann, sum hevur fylgt eitt sindur við, komu hesi boðini ikki so óvænnað.

TÁ VIRKIÐ varð stovnst, var tað í sær sjálvum eitt meggarverk, ja ein teknisk fyrirmynd fyrir ønnur lond og nógv tað størsta arbeiðs-

plássíð í Suðuroynni og fyrirmynd fyrir alt landið. Virkið gekk væl tey fyrstu árin, og fyrirteytirnar, ið virkið varð stovnst á, fóru til staðar. Seinastu árin hevur virkið verið í trupulleikum, mest tí at fyrirteytirnar fyrir virkinum eru broyttar.

Í **SEINASTUNI** hevur tíverri verið soleiðis, at virkið hevur avmaktast og ikki orkað at umstilla seg til broyttar umstøður ella til broyttar framleiðslur og framleiðslumøguleikar.

SJÁLVANDI er tað eitt sjokk fyrir øll tey, sum avvarða, tá ið slíkt hendir. Her verður sjálvandi mest hugsað um øll tey, sum hava fingið sítt dagliga breyð á virkinum og av teimum virkisgøgnum, ið hava

verið tilknýtt koncernina.

MEN LIVAST skal og í framtíðini liggja møguleikarnir, og ikki eru øll eins væl fyrir at nýta teir møguleikar, ið bjóðast. Skulu vit nýta framtíðarmøguleikarnar er neyðugt at hava góð amboð, gott fólk og góðar málsetningar.

POLARFROST í Vági hevur ein góðan grundstruktur sum virki, har er ríkiligt av plássí, stór frystiorka og almikið av amboðum inni. Í Suðuroynni býr nógv og gott fólk, sum er vant at virka. Grundarlag skuldi tí verið av tí besta fyrir at endurstovna virksemd og nýtt tær góðu fyrirteytir, sum eru. Um nú virkisfúst fólk tekur seg saman og endurstovnar virkið og ger sær greiðar mál-

setningar fyrir tí arbeiði, ið fram skal fara úr tí tilfeingi, ið møguleiki er at fáa at virka burtúr og við, so kundi tað væl hent seg, at hetta, sum vit í dag meta sum ein sorgarlek, kann gerast ein møguleiki fyrir eini framtíð, sum ikki øllum plássum í Føroyum stendur í boði.

ENDURSTOVNAN við greiðum málsetningum og greiðum málum fer at geva møguleikar, eingin ivi um tað.

NÚ ER BARA at vóna, at hetta hendir skjótt, so bíðiðin ikki verður alt ov long.

Vinnulívspolitikkur

— rávøran, kapitalútbúnaðurin og arbeiðsmegin

Ein dugnalig framleiðslutjóð, ið er merkt av dugnaskapi, er før mfyri at fáa nógv burtúr lítum. Hetta kann ikki tey nógvu seinastu árin sigast um føroyska framleiðsluvinnu. Ofta hevur tað sæð út, at nógv tykjast halda, at tað sum mest umræður er at nýta kapitalútbúnaðin so nógv sum til ber, at fáa rávøru til hesa nýtslu, har vit kunnu seta fólk í arbeiði.

Hugsunarhátturin er skeivur, hvussu væl vit annars kunnu skilja sjónarmiðini. Heldur átti at verið kannað og hugsað um, hvat okkara næstu marknaðum tørvar, og so laga okkara møguliga framleiðslu eftir, hvussu okkara rávøra, kapitalútbúnaður og arbeiðsmegin samanlagt kann fáa sum mest burtur úr hesum tørv.

Okkara næstu marknaðir, endaligu keyparamir, spyrja ikki eftir okkara rávøru, annaðhvørt hon er fingin úr egnum sjógv ella ferd inn í frystum, heilum líki. Teir spyrja heldur ikki eftir, hvønn kapitalútbúnað, ið vøran, sum, tíðir, so fegin vilja hava, er framleidd við.

Nei, teir hyggja fremst at vøruni, soleiðis sum hon er í endaligum líki. Liggur frammanfyrir teimum sum eitt úrslit av, hvussu køn, duglig og væl samskipað arbeiðsmegi við rætta kapitalútbúnaðinum og úr tí rávøru, ið finst kann fáa vøru, ið lýkur serliga tørv teirra.

Tað hevur verið ført fram, eitt nú í sambandi við krøv um túralongd og innrætting av skipum og virkjum, at tað er ikki túralongdin ella innrættingin, ið ger, at góðskan verður góð. Nevnd hava verið dømi um gomul skip, ið hava havt betri góðsku enn nýggjastu, best innrættaðu skipini. Hetta prógvar sjálvsagt ikki annað enn, at tað er ikki kapitalútbúnaðurin einsamallur, ið ger munin. Heldur er tað, hvussu væl samskipað, køn og duglig arbeiðsmegin er til at lúka tey krøv, ið hon setir sær.

Her kann ein væl hóskaði kapitalútbúnaður lætta nógv um, men heldur enn at vera ein lætti tykist nógvur kapitalútbúnaður í dag at vera vørðin ein binding, ja, við sínum dýrleika, kanska eisini ein forðing fyrir, at

tey krøv, ið virkini seta sær, klára at fylgja teimum kravum, ið tann stóðugt broyttandi marknaðurin setir. Hetta viðførir óneyðugt stórar kapitalútreiðslur, og hetta skeiklar gongdina hjá virkjum, so møguleikarnir hjá arbeiðsmegini at seta sær sjálvari krøv, ið tæna virkjum og henni sjálvari, versna.

Fyrst og fremst kemur marknaðurin og hvørjar møguleikar, hann gevur okkum. Tað mugu vit altíð minnst til. Síðani kemur málsetningurin, vit seta okkum, og harav kós-in og strategiurin, ið arbeiðt verður eftir. Har næst kemur so arbeiðsmegin, samskipan av henni, førleikin og dugnaleikin at nýta tærvin hjá marknaðinum úr tí rávøru, ið fæst og finst. Kann verandi kapitalútbúnaður nýtast til at nýta áðurnevnda tørv og málsetning, so ongantíð betur. Kann hann ikki tað, so er frægest at gloyma hann, sjálvt um hann umboðar eina kapitalbinding, ið ikki fæst eftir. Við øðrum orðum má hesin kapitalútbúnaður avskrivast.

Hetta má mangur

virksleiðari ásanna í dag, og orsakað av kapitalknappheit hevur so landsstýrið lagt menningarlógirnar fram, ið geva møguleika fyrir figgarligum stuðli til at broyta kapitalbúnaðin soleiðis, at hann er meira í samsvari við tey krøv, ið verða sett fyrir framleiðslu av teimum vørum, ið marknaðurin vil hava og vil gjalda fyrir.

Í samband við Biofarkanningarnar kom fram, at tað var ikki eitt á reinum havumhvøvi, vit høvdu her um leiðir, ja, tað segðist, at vit høvdu reinasta havumhvøvi yvirhøvur. Hóast hetta kemur tað meira enn so fyrir, at vit hava klaga frá okkara keyparalondum um, at kvaliteturin á okkara vørum er ov vánaligur. Fiskurin — rávøran — ið kemur úr heimsins reinasta sjógv, man ikki bíla nakað, har hann svimur. Hetta kann ikki vera orsøkin. Heldur man hon vera tann, at vit leggja stórri dent á at nýta okkara kapitalútbúnað enn at nýta dugnaskap og kóna arbeiðsmegi til at nýta kræsna tørv hjá okkara næstu marknaðum úr okkara framúr góðu rávøru.

Tummas Arabo,
landsstýrismaður,
skrivari

3. partur

Vit hava alla orsøk til at óttast, at okkara reina havumhvøvi skjótari enn okkum varir, ikki longur er heimsins reinasta. Tí er neyðugt hjá okkum at nýta alt vit og skil til at nýta henda núverandi fyrirmin best møguligt. Hetta gerst best við kønari, dugligari og væl samskipaðari arbeiðsmegi, ið veit, hvat málið er — nøktan av kræsum tørv hjá keyparamum — og virðir hesi krøv, og setir tað sum sitt mál at lúka hesi krøv stóðugt.

Samanumtikið kann sigast, at skulu vit gera okkum hugsanir um at verða ein nútímans fram-

leiðslutjóð, mugu vit læra okkum at framleiða og selja til lönandi marknaðir, t.v.s. lönandi fyrir okkum øll, og tað vera teir bert, um vit framleiða úr tí røttu, góðu rávøruni við tí rætta, góða kapitalbúnaðinum, og við tí rætta, vælútbúnaða góða fólkinum. Hetta rokka vit ikki uttan vit á øllum stígum í samfelagnum læra okkum týðningin av at fyrirleika okkum væl til eina slíka framtíð.

(framhald)